SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 26. oktobra 2006 *

V zadevi C-36/05,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene 31. januarja 2005,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata R. Vidal Puig in W. Wils, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

Kraljevini Španiji, ki jo zastopa I. del Cuvillo Contreras, zastopnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka,

* Jezik postopka: španščina.

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Rosas, predsednik senata, A. Borg Barthet in J. Malenovský (poročevalec), sodnika,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 29. junija 2006

izreka naslednjo

Sodbo

1 Komisija Evropskih skupnosti s to tožbo Sodišču predlaga, naj ugotovi, da Kraljevina Španija s tem, da je skoraj vse, če ne vse kategorije ustanov, ki izvajajo javno posojanje avtorskopravno varovanih del, izvzela iz obveznosti izplačevanja nadomestila avtorjem za posojanje, ni izpolnila obveznosti iz členov 1 in 5 Direktive Sveta 92/100/

EGS z dne 19. novembra 1992 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski, na področju intelektualne lastnine (UL L 346, str. 61, v nadaljevanju: Direktiva).

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

2 V sedmi uvodni izjavi Direktive je navedeno:

„ker je za ustvarjalno in umetniško delo avtorjev in izvajalcev nujno potreben primeren dohodek kot osnova za nadaljnje ustvarjalno in umetniško delo in ker so investicije, ki jih zahteva proizvajanje fonogramov in produciranje filmov, še posebej visoke in tvegane; ker je možnost zagotovitve tega dohodka in povračila investicij mogoče učinkovito zagotoviti le z ustreznim pravnim varstvom imetnikov pravic“.

3 Člen 1 Direktive določa:

„1. V skladu z določbami iz tega poglavja države članice v skladu s členom 5 predvidijo pravico do dovoljenja ali prepovedi dajanja v najem in posojanja izvirnikov in primerkov avtorskopravno varovanih del in predmetov sorodnih pravic, kot je določeno v členu 2(1).

2. V namene te direktive ‚najem' pomeni dajanje na voljo za uporabo za omejeno časovno obdobje zaradi neposredne ali posredne gospodarske ali komercialne koristi.

3. V namene te direktive ‚posojanje' pomeni dajanje na voljo za uporabo za omejeno časovno obdobje brez neposredne ali posredne gospodarske ali komercialne koristi, kadar se izvaja preko ustanov, dostopnih javnosti.

4. Pravice iz odstavka 1 se ne izčrpajo z odsvojitvijo ali drugim dejanjem distribuiranja izvirnikov in primerkov avtorskopravno varovanih del in predmetov sorodnih pravic po členu 2(1)."

4 Člen 5, od (1) do (3), Direktive določa:

„1. Države članice lahko odstopajo od izključne pravice iz člena 1 glede javnega posojanja pod pogojem, da dobijo nadomestilo za takšno posojanje vsaj avtorji. Države članice prosto določajo takšno nadomestilo, pri čemer upoštevajo svoje kulturnopolitične cilje [cilje spodbujanja kulture].

2. Kadar države članice ne uporabijo izključne pravice posojanja iz člena 1 v zvezi s fonogrami, filmi in računalniškimi programi, uvedejo nadomestilo vsaj za avtorje.

3. Države članice lahko pri izplačevanju nadomestila iz odstavka 1 in 2 izvzamejo določene kategorije ustanov."

Nacionalna ureditev

5 Direktiva je bila v španski pravni red prenesena z zakonom 43/1994 z dne 30. decembra 1994 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski, na področju intelektualne lastnine (BOE št. 313 z dne 31. decembra 1994, str. 39504). Ta zakon je bil spremenjen s kraljevim zakonskim dekretom 1/1996 z dne 12. aprila 1996 o potrditvi spremenjenega besedila zakona o intelektualni lastnini (BOE št. 97 z dne 22. aprila 1996, str. 14369, v nadaljevanju: zakonski dekret).

6 V skladu s členom 17 zakonskega dekreta:

„Avtor ima izključne pravice izkoriščanja svojega dela v kakršni koli obliki in zlasti pravice reprodukcije, distribucije, priobčitve javnosti in predelave, ki jih ni mogoče izvesti brez njegovega dovoljenja, razen v primerih, določenih v tem zakonu."

7 Člen 19 zakonskega dekreta določa:

„1. Izraz ‚distribucija' pomeni dajanje na voljo javnosti izvirnika ali primerkov dela s prodajo, najemom ali kako drugače.

[…]

3. Izraz ‚najem' pomeni dajanje na voljo izvirnikov ali primerkov dela za njihovo uporabo za omejeno obdobje z neposredno ali posredno gospodarsko ali komercialno koristjo.

Iz pojma najema je izključeno dajanje na voljo v namen predstavljanja, javne priobčitve s fonogrami ali avdiovizualnimi posnetki, vključno v obliki izpisov, in dajanje na voljo za posvetovanje *in situ*.

4. Izraz ‚posojanje' pomeni dajanje na voljo izvirnikov ali primerkov dela za njihovo uporabo za omejeno obdobje brez neposredne ali posredne gospodarske ali komercialne koristi, pod pogojem, da ga izvajajo ustanove, dostopne javnosti.

Neposredne ali posredne gospodarske koristi ni, kadar posojanje, ki ga izvaja ustanova, dostopna javnosti, pripelje do plačila denarnega zneska, ki ne preseže zneska, potrebnega za kritje njenih stroškov delovanja.

Iz pojma posojanje so izključene operacije, navedene v drugem pododstavku prejšnjega odstavka 3, in operacije, ki jih izvajajo ustanove, dostopne javnosti."

8 Izključna pravica posojanja, ki jo avtorju podeljujeta člena 17 in 19 zakonskega dekreta, je predmet izjeme, ki je določena v členu 37(2) zakonskega dekreta:

„[…] muzeji, arhivi, knjižnice, dokumentacijski centri, fonoteke in kinoteke, ki so javne ali so odvisne od nepridobitnih kulturnih, znanstvenih ali izobraževalnih

organizacij v javnem interesu, ali vzgojne ustanove, vključene v španski izobraževalni sistem, ne potrebujejo dovoljenja imetnika pravic in jim ne izplačujejo nadomestila za posojanja, ki jih izvedejo.“

Predhodni postopek

9 Komisija je 24. aprila 2003 zahtevala, da ji Kraljevina Španija posreduje podatke v zvezi s prenosom členov 1, 2 in 5 Direktive. Kraljevina Španija je odgovorila z dopisom z dne 1. julija 2003.

10 V skladu s postopkom iz člena 226, prvi pododstavek, ES je Komisija 19. decembra 2003 na Kraljevino Španijo naslovila pisni opomin in jo pozvala, naj sprejme potrebne ukrepe za uskladitev z Direktivo. Ta država članica je 19. marca 2004 predložila pripombe.

11 Ker je Komisija menila, da pojasnila Kraljevine Španije niso zadovoljiva, je 9. julija 2004 na državo članico naslovila obrazloženo mnenje, v katerem jo je pozvala, naj v dveh mesecih od njegovega prejema sprejme potrebne ukrepe za uskladitev s tem mnenjem.

12 Kraljevina Španija je 13. septembra 2004 v odgovor na navedeno obrazloženo mnenje Komisiji posredovala poročilo, ki ga je izdelalo ministrstvo za kulturo, v katerem je ponovila utemeljitve, ki so jih španski organi navedli v odgovoru na pisni opomin, in se sklicevala na „pomanjkanje razpoložljivih proračunskih sredstev“.

13 Ker utemeljitve, na katere je Kraljevina Španija oprla svoje stališče, Komisija niso prepričale, se je odločila, da vloži to tožbo.

Tožba

Trditve strank

14 Komisija meni, da iz člena 37(2) zakonskega dekreta izhaja, da je obveznost plačila nadomestila avtorjem za posojanje njihovih del, ki ga ni dovolil imetnik pravic, tako omejena, da je mogoče podvomiti, da bi se sploh lahko praktično uporabljala. Razlikovanje med „ustanovo“, ki izvaja posojanja, in „organizacijo“, ki nadzira to ustanovo, naj bi bilo pretirano formalistično. Nadomestilo, ki se dolguje avtorjem, naj bi namreč bilo odvisno od pravne oblike, ki jo izbere posojevalec, kar naj bi dopuščalo, da se precej zlahka izogne obveznosti nadomestila.

15 Dejansko ta obveznost ne nastane, kadar subjekti, ki dovolijo posojanje, pripadajo javnim organizacijam, ustanovam, ki so del španskega izobraževalnega sistema, ali zasebnim nepridobitnim „kulturnim, znanstvenim ali vzgojnim“ organizacijam „v javnem interesu“.

16 Zato obveznost nadomestila obstaja le v dveh primerih. Prvi naj bi bil podan, kadar je ustanova, ki dovoli posojanja, zasebna pridobitna organizacija. Posojanje, ki se izvede „s pridobitnim namenom“, naj se ne bi štelo za „posojanje“ v smislu Direktive, ampak za „najem“. Poleg tega bi bilo v praksi malo verjetno, da bi pridobitna organizacija dovolila brezplačno posojanje. V drugem primeru naj bi bila navedena ustanova

zasebna, vendar nepridobitna „kulturna, znanstvena ali izobraževalna“ organizacija „v javnem interesu“. Tudi tu je težko razumeti, da muzejev, knjižnic, fonotek, videotek ali drugih ustanov, ki izvajajo javno posojanje brez pridobitnega namena, ni mogoče šteti za „kulturne, znanstvene ali izobraževalne organizacije v javnem interesu“.

17 Čeprav je tako res, da bi v tem primeru zakonski dekret dopuščal formalno razlikovanje med različnimi kategorijami ustanov, tega razlikovanja vseeno ni mogoče šteti za veljavnega, ker naj bi imelo enak učinek, kot če ga ne bi bilo, in bi pripeljalo do izvzetja vsakršnega posojanja iz obveznosti nadomestila.

18 Poleg tega je treba člen 5(3) Direktive kot odstopanje od obveznosti nadomestila iz odstavka 1 tega člena razlagati ozko. Iz tega sledi, da obveznost nadomestila, če se pridevniku „določen“, ki je uporabljen v besedni zvezi „določene kategorije ustanov“, ne pripiše pomena, ne bi imela nobenega koristnega učinka in bi se navedeni odstavek 3 razlagal v nasprotju s ciljem Direktive. Čeprav dalje drži, da ta določba državam članicam pušča široko diskrecijsko pravico, da opredelijo kategorije ustanov, ki se izvzamejo iz obveznosti nadomestila, pa bi „izjema“, ki bi veljala za vse ali skoraj vse ustanove, postala splošno pravilo.

19 Sicer naj bi nadomestila, ki jih prejmejo avtorji, morala poplačati njihove ustvarjalne napore. Iz tega sledi, da neplačila ali tako znižanega plačila, ki je očitno nesorazmerno za poplačilo teh ustvarjalnih naporov, zato ni mogoče šteti za „nadomestilo“ v točnem smislu tega izraza.

20 V odgovoru na tožbo Kraljevina Španija na začetku meni, da ni pravilno, da se „skrajno omejeno“ opredeli področje veljave obveznosti nadomestila avtorjem, ki jo predvideva španska zakonodaja, saj naj bi Komisija nepravilno enačila „ustanove“ in „organizacije“. Neobstoj pridobitnega namena je dejansko pogoj, ki ne velja le za samo ustanovo, ampak tudi za organizacije, ki jim ta ustanova pripada. Izenačitev ustanove in organizacije bi tako vodila do zmede, saj daje vtis, da morata pridobitnost in javni interes veljati za ustanove, in ne za organizacije, ki jim ustanova pripada. V teh okoliščinah bi bilo področje uporabe te določbe, ki ga Komisija opisuje kot skrajno omejenega, širše. Poleg tega naj bi zasebne družbe zelo pogosto opravljale dejavnosti pokroviteljstva in sponzoriranja z brezplačnim javnim posojanjem del in nič ne nasprotuje temu, da so organizacije, ki so lastnice teh ustanov, plačevale nadomestilo avtorjem, ki to zahtevajo.

21 Kraljevina Španija dalje zatrjuje, da noben člen Direktive ne vsebuje podatkov ali meril za razlago konkretnega pomena splošnega pravila nadomestila avtorjem in izjeme od njegovega plačila. Tako naj Komisija, ki nosi dokazno breme, ne bi dokazala, da bi obseg izjeme od plačila nadomestila avtorjem za posojo njihovih del povzročil nezadostnost dohodkov v škodo avtorjev, kar bi jim lahko preprečilo nadaljnje ustvarjanje. Komisija naj dalje ne bi predložila dokaza in naj ne bi zatrjevala, da bi ta izjema ovirala vzpostavitev notranjega trga.

22 V nasprotju s trditvami Komisije, ki želi brez pravne podlage omejiti možnost, priznano državam članicam, da izvzamejo določene kategorije ustanov oziroma skoraj vse, naj bi Direktiva državam članicam dajala široko diskrecijsko pravico, ki jim dovoljuje, da omejijo oziroma odvzamejo učinek obveznosti nadomestila, če je to potrebno za dosego kulturnih ciljev, ki so si jih določile, kar je prednostna zahteva, ki ima prednost pred zahtevo, da se avtorjem zagotovijo zadostni dohodki. Izjava Komisije v poročilu Svetu Evropske unije, Evropskemu parlamentu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru o pravici javnega posojanja v Evropski uniji z dne 12. septembra 2002 (COM (2002) 502 konč., v nadaljevanju: poročilo iz leta 2002 o

pravici javnega posojanja) naj bi potrjevala te razlage. Komisija naj bi namreč v tem dokumentu navedla, da „pod določenimi pogoji, [člen 5] dovoljuje državam članicam, da izključno pravico nadomestijo s pravico do nadomestila, ali da ne predvidijo nikakršnega nadomestila“.

23 Nazadnje Kraljevina Španija zatrjuje, da se izraz „določene kategorije ustanov“ ne nanaša na njihovo količino, število ali pomen, ampak pomeni ločene, diferencirane ali določene kategorije ustanov. Iz tega naj bi bilo mogoče sklepati, da razlaga člena 5(3) Direktive, ki jo zagovarja Komisija, ne ustreza dejanskemu pomenu navedenega izraza.

Presoja Sodišča

24 Komisija s to tožbo zaradi neizpolnitve v bistvu načenja vprašanje o obsegu določb člena 5(3) Direktive, v skladu s katerimi lahko države članice pri izplačevanju nadomestila iz odstavka 1 tega člena izvzamejo „določene kategorije ustanov“.

25 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba pri razlagi določbe prava Skupnosti upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi sobesedilo in cilje, ki jim sledi ureditev, katere del je (glej zlasti sodbi z dne 18. maja 2000 v zadevi KVS International, C-301/98, Recueil, str. I-3583, točka 21, in z dne 19. septembra 2000 v zadevi Nemčija proti Komisiji, C-156/98, Recueil, str. I-6857, točka 50).

26 Glavni cilj Direktive, kot je natančneje opisan v njeni sedmi uvodni izjavi, je zagotoviti primeren dohodek avtorjem in izvajalcem ter povračilo še posebej velikih in tveganih investicij, ki jih zahteva proizvajanje fonogramov in produciranje filmov (sodbi z dne 28. aprila 1998 v zadevi Metronome Musik, C-200/96, Recueil, str. I-1953, točka 22, in z dne 6. julija 2006 v zadevi Komisija proti Portugalski, C-53/05, ZOdl., str. I-6215, točka 24).

27 Če bi iz obveznosti iz člena 5(1) Direktive izvzeli skoraj vse, če ne vse kategorije ustanov, ki opravljajo tovrstno posojanje, bi to avtorje prikrajšalo za nadomestilo, ki bi jim povrnilo investicije, kar bi škodljivo vplivalo tudi na ustvarjanje novih del (glej zgoraj navedeni sodbi Metronome Musik, točka 24, in Komisija proti Portugalski, točka 25). V takih okoliščinah bi bil prenos Direktive, s katerim bi bile v praksi oproščene skoraj vse, če ne vse kategorije ustanov, v nasprotju z glavnim ciljem te direktive.

28 Kraljevina Španija v zvezi s tem vseeno zatrjuje, da ima cilj spodbujanja kulture prednost pred ciljem, da se avtorjem zagotovi primeren dohodek. Svoboda, ki jo državam članicam priznava Direktiva, jim tako dovoljuje, da avtorjem priznajo le zelo omejeno, simbolično nadomestilo ali celo nobenega. To razlago naj bi med drugim potrjevalo poročilo za leto 2002 o pravici javnega posojanja.

29 Nedvomno je spodbujanje kulture cilj v splošnem javnem interesu, ki dopušča, da se določene ustanove, ki izvajajo javno posojanje, na podlagi člena 5(3) Direktive izvzamejo iz obveznosti nadomestila. Vendar je zaščita imetnikov pravic, da se jim zagotovi pridobitev primernega dohodka, prav tako poseben cilj te direktive, kot je to izrecno navedeno v njeni sedmi uvodni izjavi. Da bi zakonodajalec Skupnosti ohranil to pravico do nadomestila, je obseg izjeme nameraval omejiti s tem, da je od nacionalnih organov zahteval, da iz te obveznosti izvzamejo le določene kategorije ustanov.

30 Poleg tega razlago Direktive na podlagi njenega glavnega cilja, kot je razvidno iz točke 26 te sodbe, podpira besedilo istega člena 5(3), ki govori le o „določenih kategorijah ustanov“. Zakonodajalec Skupnosti državam članicam torej ni nameraval omogočiti, da oprostijo izplačevanja nadomestila iz odstavka 1 tega člena skoraj vse, če ne vse kategorije ustanov (zgoraj navedena sodba Komisija proti Portugalski, točka 21).

31 Dalje Direktiva na podlagi člena 5(3) državam članicam omogoča, da glede javnega posojanja odstopajo od splošne obveznosti izplačevanja nadomestil avtorjem iz odstavka 1 tega člena. V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba določbe direktive, ki odstopajo od splošnega načela, ki ga uvaja ta direktiva, razlagati ozko (sodba z dne 29. aprila 2004 v zadevi Kapper, C-476/01, Recueil, str. I-5205, točka 72, in zgoraj navedena sodba Komisija proti Portugalski, točka 22).

32 Iz tega sledi, da je v nasprotju s trditvami Kraljevine Španije in kot je razvidno iz točke 30 te sodbe, izraz „določene kategorije ustanov“ iz omenjenega člena 5(3) treba razumeti, kot da se nanaša na količinski pojem. Tako je mogoče iz navedene obveznosti izvzeti le omejeno število kategorij ustanov, ki bi morebiti morale plačati nadomestilo na podlagi člena 5(1).

33 Končno je treba opozoriti, da morajo države članice, kadar ni meril Skupnosti, ki bi bila v direktivi dovolj natančno opredeljena, da bi razmejila obveznosti, ki iz nje izhajajo, na svojem ozemlju določiti najprimernejša merila, da zagotovijo spoštovanje direktive, in sicer v mejah, ki jih določa pravo Skupnosti in zlasti zadevna direktiva (glej v tem smislu sodbi z dne 6. februarja 2003 v zadevi SENA, C-245/00, Recueil, str. I-1251, točka 34, in z dne 16. oktobra 2003 v zadevi Komisija proti Belgiji, C-433/02, Recueil, str. I-12191, točka 19).

34 Glede tega je že bilo razsojeno, da člen 5(3) Direktive državi članici dovoljuje, da določi izjemo za določene kategorije ustanov, vendar je k temu ne zavezuje. Če okoliščine v zadevni državi članici ne omogočajo določitve ustreznih meril, da bi se opravilo veljavno razlikovanje med kategorijami ustanov, je treba vsem zadevnim ustanovam naložiti obveznost plačevanja nadomestila iz odstavka 1 navedenega člena (zgoraj navedena sodba Komisija proti Belgiji, točka 20).

35 Kraljevina Španija zatrjuje, da izjema iz člena 37(2) zakonskega dekreta ne velja za „ustanove“, ki izvajajo posojanje, ampak za „organizacije“, ki to ustanovo nadzirajo.

36 Kot je pravilno navedla Komisija, pogojevanje izjeme od obveznosti nadomestila s pravno obliko, ki jo izbere posojevalec, pomeni pretiran pravni formalizem, ki lahko posojevalcu omogoči, da se obveznosti nadomestila zlahka izogne. Dalje, Kraljevina Španija ni predložila nobenega dokazila, ki bi lahko izkazalo ustreznost razlikovanja med ustanovo in nadzorno organizacijo, ker sta ta subjekta glede posojanja v skoraj enakem položaju.

37 Kraljevina Španija tudi navaja, da Komisija ni dokazala, da bi izjema iz člena 37(2) zakonskega dekreta avtorje prikrajšala za primeren dohodek in izkrivljala konkurenco na skupnem trgu.

38 To trditev je vseeno treba zavrniti glede na ustaljeno sodno prakso Sodišča, v skladu s katero je tožba zaradi neizpolnitve obveznosti objektivne narave (glej zlasti sodbo z dne 17. novembra 1993 v zadevi Komisija proti Španiji, C-73/92, Recueil, str. I-5997, točka 19), tako da nespoštovanje obveznosti, ki jo nalaga pravilo prava Skupnosti, samo po sebi pomeni neizpolnitev obveznosti, navajanje, da to nespoštovanje ni

imelo škodljivih posledic, pa ni pomembno (glej zlasti sodbi z dne 21. septembra 1999 v zadevi Komisija proti Irski, C-392/96, Recueil, str. I-5901, točki 60 in 61, in z dne 26. junija 2003 v zadevi Komisija proti Franciji, C-233/00, Recueil, str. I-6625, točka 62). S stališčem, da se Direktiva sme razlagati na podlagi preizkusa posledic njene izvedbe, kot je nezadostnost dohodkov avtorjev, Kraljevina Španija razlago Direktive podreja učinkom njene uporabe, pri čemer pa ni upoštevan logični red teh dveh stopenj pravnega sklepanja.

39 Dalje, čeprav je res, da Komisija v poročilu za leto 2002 o pravici javnega posojanja ugotavlja, da člen 5 Direktive v določenih okoliščinah ne predvideva nadomestila, se ta možnost, da se ne določi nikakršno nadomestilo, vsekakor nanaša le na kategorije ustanov, ki so na podlagi člena 5(3) Direktive izvzete iz obveznosti nadomestila. Kot je razvidno iz točke 31 te sodbe, je to določbo treba razlagati ozko.

40 Tudi če bi to poročilo lahko uporabili kot podporo trditvam Kraljevine Španije, je to, kot je pravilno poudarila generalna pravobranilka v točki 31 sklepnih predlogov, zgolj eden od vidikov razlage in ne more vezati Sodišča.

41 Iz tega sledi, da je Kraljevina Španija s tem, da je na seznam ustanov, ki so oproščene obveznosti nadomestila, določene s členom 37(2) zakonskega dekreta, vključila skoraj vse, če ne vse kategorije ustanov, ki imajo običajno obveznost nadomestila, člen 5(3) Direktive razlagala na način, ki ni v skladu z glavnim ciljem Direktive, in ga ni razlagala ozko, kot to zahteva ta določba, da odstopa od splošne obveznosti nadomestila avtorjem.

42 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je tožba, ki jo je vložila Komisija, utemeljena.

43 Zato je treba ugotoviti, da Kraljevina Španija s tem, da je skoraj vse, če ne vse kategorije ustanov, ki izvajajo javno posojanje avtorskopravno varovanih del, izvzela iz obveznosti izplačevanja nadomestila avtorjem za dovoljena posojanja, ni izpolnila obveznosti iz členov 1 in 5 Direktive.

Stroški

44 V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se Kraljevini Španiji naloži plačilo stroškov, in ker ta s predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

1. **Kraljevina Španija s tem, da je skoraj vse, če ne vse kategorije ustanov, ki izvajajo javno posojanje avtorskopravno varovanih del, izvzela iz obveznosti izplačevanja nadomestila avtorjem za posojanja, ni izpolnila obveznosti iz členov 1 in 5 Direktive Sveta 92/100/EGS z dne 19. novembra 1992 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski, na področju intelektualne lastnine.**

2. **Kraljevini Španiji se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi